

Houd gehechte wond in het oog

Soms is een operatie nodig bij een koe of kalf. De operatiewond geneest meestal goed. Toch is het verstandig om de gehechte wond minimaal één keer per dag te controleren.

TIM VAN AKEN, dierenarts bij Dierenartsengroep Rivierenland

Iedere veehouder maakt het weleens mee: een te groot kalf, een verdraaide lebmaag of een kalf met een navelbreuk; een operatie is soms noodzakelijk. Tegenwoordig worden er bij een operatie veel hygiënische maatregelen genomen om het herstel en de wondgenezing zo goed mogelijk te laten verlopen. Ondanks dat de operatie in een niet-steriele ruimte wordt uitgevoerd, gaat dit vaak erg goed, maar er komen uiteraard ook complicaties voor.

Hechtdraad

Over het algemeen maken dierenartsen voor het hechten van een operatiewond gebruik van twee verschillende typen hechtdraad: oplosbaar en niet-oplosbaar hechtdraad. Het oplosbare hechtdraad is gemaakt van natuurlijk oplosbaar materiaal, bijvoorbeeld van bewerkte schapevilt. De oplosbaarheid is noodzakelijk bij hechtingen van organen en (diepe) spierlagen, die vaak snel genezen. Door het natuurlijke materiaal wordt het hechtdraad in enkele weken tijd door het lichaam opgenomen. Na enkele dagen heeft het zelfs al het grootste deel van zijn kracht verloren. Daardoor is deze draad niet geschikt voor hechtingen waar veel trekkracht op komt, bijvoorbeeld de huid. Het niet-oplosbare hechtdraad wordt wel voor hechtingen gebruikt waar veel kracht op komt. De meeste huidhechtingen worden met deze draad gezet. Bij deze onoplosbare huidhechting is het gebruikelijk dat de veehouder (of dierenarts) deze na 10 tot 14 dagen verwijderd. Naast deze veelgebruikte hechtdraden bestaat er ook een synthetisch oplosbare

hechtdraad. Dat behoudt langer zijn sterkte en is hiermee ook geschikt voor hechtingen die meer trekkracht vereisen, zoals bijvoorbeeld de huidhechting. Dit draad hoeft niet verwijderd te worden en wordt binnen enkele weken door het lichaam opgenomen.

Draadbreuk en ontsteking

Een voorspoedig herstellende wond herken je aan de afwezigheid van bijvoorbeeld zwelling, pijnlijkeheid en wondvocht of pus. De hechting blijft gesloten en de huid ziet er mooi en rustig uit en er vormt zich een mooi 'korstje' over de wondrand. Na 10 tot 14 dagen kunnen de hechtingen verwijderd worden en na enkele weken is de huid weer grotendeels genezen. Helaas herstelt niet iedere wond zo, er kunnen complicaties optreden.

De huidhechting heeft de meeste kans op complicaties, omdat die beschadigd kan raken door aanvaringen met andere dieren of materialen in de stal. Daarnaast is de omgeving ook nooit helemaal schoon en kan dit risico geven op infectie. Controleer de wond minimaal dagelijks of liever meerdere malen per dag.

Draadbreuk en met name ontsteking van de wond zijn de meest voorkomende complicaties. Bij een draadbreuk kort na de operatie is het noodzakelijk om zo snel mogelijk de dierenarts de hechting weer te laten sluiten, omdat dan het weefsel nog vers en schoon is en nog makkelijk aan elkaar kan hechten. Bij een oudere wond is dit niet meer mogelijk en zal de wond langzaam uit zichzelf moeten genezen. Dit kan zeker enkele weken in beslag nemen.

Dierenarts Tim van Aken hecht de wond na het operatief weer op de plaats leggen van een verplaatste lebmaag. Op de andere foto's is de hechting te zien.

FOTO'S: FAMILIE DE ZEEUW EN TIM VAN AKEN

Ook wanneer de draad wel heel blijft, kan er een wondontsteking ontstaan. Het is bijvoorbeeld niet te voorkomen dat bacteriën tijdens de operatie via bijvoorbeeld stof in de lucht in de wond terechtkomen. Ook kunnen bacteriën na de operatie via de nog niet volledig gesloten wondranden in de wond komen. Hygiëne tijdens en na de operatie is dus belangrijk om het risico op wondinfecties zo laag mogelijk te houden, maar infecties zijn niet altijd te voorkomen. Bij een operatie waarbij complicaties

verwacht kunnen worden, kan, indien mogelijk, een dierenarts tijdens het sluiten van de (vieze) wond al een drain aanleggen om het wondvocht af te laten lopen.

Soms wond iets openen

Een wondinfectie is te herkennen aan zwelling, roodheid, pijnlijkeheid en/of warmte van de operatiewond. Soms zie je wondvocht of pus door de hechting heen komen. Indien de koe verder geen koorts heeft en geen tekenen vertoont van alge-

mene ziekte, is het vaak alleen nog maar een lokale infectie. De infectie kan bestreden worden door ontstekingsremmers, eventueel in combinatie met een (verlenging van de) antibioticakuur. Soms kan het noodzakelijk zijn om de wond iets te openen om het wondvocht of pus te kunnen verwijderen. Bespreek complicaties en behandelingen altijd met uw eigen dierenarts. Neem bij een niet herstellend of zieker wordend dier zo snel mogelijk contact op met uw dierenarts. 🐾

In het kort

Hoe vergroot je de kans op een goede wondgenezing en wat te doen bij complicaties?

- Zorg voor een goede hygiëne tijdens en na de operatie om de kans op wondinfectie zo klein mogelijk te houden.
- Laat het dier in een geschikte en rustige omgeving herstellen om beschadiging van de wond door de omgeving of andere dieren te voorkomen.
- Controleer de wond minimaal een keer per dag op complicaties.
- Laat een draadbreuk bij een verse wond zo snel mogelijk door uw dierenarts hechten.
- Neem bij een niet herstellend of zieker wordend dier contact op met uw dierenarts.